

gerne. Og med Hensyn til Forskrækkelsen for Kirkeforfatningen — det maa jeg dog maaske ogsaa nævne — ser jeg ikke, at Provstiudvalgene kan blive farligere end Stiftsudvalg. Jeg er næsten tilbøjelig til at tro, at de sidstnævnte kunde blive de værste.

Det ærede Medlem Hr. Broersen nævnte, at han ikke saa, hvorfor Provstiudvalget ogsaa skulde være medbestemmende, hvor det gjaldt om, at en Præst kunde faa en Del af Jordlodden til Brug, f. Eks. en Toft. Jo, jeg tror, det er praktisk, at Provstiudvalgene ogsaa faar med det at gøre. Der kan nemlig nok i et Menighedsraad blive en noget forskellig Opfattelse i saa Henseende, idet nogle kunde unde Præsten Toften maaske for ingenting eller for en meget lille Afgift, og derved kunde der blive Brug for en forøget Kirkeskat paa Menigheden. Jeg tror, det er rimeligt, at ogsaa saadanne Sager faar en nogenlunde ensartet Behandling og derfor gaar til Provstiudvalgene.

Det var de væsentligste Bemærkninger, jeg havde at gøre i Anledning af de Udtalelser, der er faldet om Lønningsagen. Jeg skal derom endnu kun sige, at naar man vil lægge hele dette økonomiske Omraade ind under Menighedsraadets og Provstiudvalgets Bestyrelse, maa man ogsaa finde sig i, at Menighedsraadene bliver fastslaaet ved Lov og Provstiudvalgene ligeledes, thi man kan ikke godt, synes jeg, i Lovgivningen lægge et stort økonomisk Omraade paa et Grundlag, som kan være vigende. Man siger, at i alle Menigheder Landet over skal nu alt det økonomiske styres af Menighedsraadene, og saa kan det vise sig, at i flere Sogne har de intet og vil ikke have noget Menighedsraad. Saa staar man der uden Grundlag for hele den økonomiske Ordning, som er truffet. Det er i alt Fald ikke det sædvanlige, at Lovgivningsmagten bærer sig saaledes ad. Jeg tror heller ikke, det vil være praktisk at gøre det, men jeg tror ikke, at vi skal diskutere videre om den Ting, for Livet — og det er dog vist den bedste Læremester, noget Menneske kan anvise — har jo vist, at Menighedsraadene føles over hele Landet som en Nødvendighed, og at man derfor alle Vegne har valgt Menighedsraad, og naar vi er enige om det, kan der saamænd ikke ske nogen Skade ved, at vi siger det samme, som vort Folk siger: Der skal være Menighedsraad i ethvert Sogn.

Angaaende Lovforslaget om Bestyrelsen af Kirker er der ikke fremsat overordentlig mange Bemærkninger. Men har anket over, at det kommunale Medlem, som vi nu har,

ikke foreslaas taget med; men Sagen er ganske simpelt den, at man kan slet ikke paavise nogen Nødvendighed for det kommunale Medlem, Livet har heller ikke vist nogen Nødvendighed derfor. Naar man nu gaar over til en Ordning, hvorved man overlader til Menighedsraadene som saadanne at bestyre Kirkens Midler og de hjemlige Præstelønningsmidler, altsaa giver dem en betydelig udvidet Myndighed, vilde det dog være underligt at sige: I kan bestyre alle de Midler, som skal anvendes til Lønning af Præsterne og Vedligeholdelse af Præstegaarden, og udskrive Skat i samme Øjemed, men naar det gælder Kirkerne, skal I have en Mand fra Kommunalbestyrelsen med. Det er der ingen Logik i. Dertil kommer, at i Sønderjylland kender man ikke denne kommunale Mand, og det er en Indvending af ikke saa ganske ringe Vægt. Endelig tror jeg, vi maa sige, at Livet viser, at man ikke gerne gaar med til i en valgt Forsamling at faa selvskrevne Medlemmer ind fra en anden valgt Forsamling; det kommer vi mere og mere bort fra. Jeg tror ogsaa, at naar vi kommer til at lovgive paa Skolens Omraade, vil man lade Befolkningen vælge Skolekommissionen i Stedet for at lade Sogneraadene eksperimenterer dermed. Men man ræsonnerer undertiden saaledes: Ja, men her er der jo Tale om Udskrivning af Skat; her er der Tale om en Ligning, og saa er det rigtigt at have en kommunal Mand med. Ja, jeg skulde for mit Vedkommende slet ikke indvende noget imod, at man sagde: Menighedsraadet skal selv udskrive denne Skat og selv opkræve den. I den Henseende var jeg allerede i 1915 enig med Socialdemokraterne, som foreslog det, og jeg stemte sammen med dem, men mine Meningsfæller stemte ikke som jeg, og det konservative Folkeparti stemte gennemgaaende imod; saa faldt Socialdemokraternes og mit Ønske til Jorden. Men lad os nu lade det ligge, det er jo afgjort den Gang, og Ligningen bliver vel ogsaa væsentlig den samme, kun at Kommunalraadet faar en Procent for Opkrævningen. Man taler, som om vi slet ikke har haft nogen Ligning i Forvejen, og dog er det ikke saa mange Aar siden, at vi havde en særlig Kirkeligning, som Kommunalraadet slet ikke havde noget med at skaffe, fordi der blev lignet paa Hartkorn, endogsaa paa gammelt Hartkorn. Jeg har saamænd siddet mange Dage — og Aftener med — og udskrevet og udregnet Beløb, som blev lignet paa Tienden til Kirken, og møjsommeligt siddet og regnet med Rigsdaler, Mark og Skilling, som skulde fordeles paa gammelt Hartkorn, Tønder, Skæpper,